

Kelecsényi Csilla textilművész és Somogyi Pál belsőépítész kiállítása a FUGA-ban

A kiállítás megnyitóján, 2014. január 28-án, a művészházaspár munkásságát Szegő György kritikus a következő szavakkal méltatta: „Kelecsényi Csilla textil-képzőművész a magyar textiles avantgárd nagygenerációjának örökifjú képviselője, eredményeik továbbfejlesztője. A klasszikus iparművész-szemlélet reformjában sajátos műfajuk egyszerre képviselte a tradíciót, és meg is újította a hagyományt, lényegében feloldotta a képzőművészet – iparművészet merev határait. A szabad művészet kísérleteit meg- és beengedte az alkalmazott művészetek kánonjába.” Somogyi Pál belsőépítészről pedig úgy vélekedett, hogy „erősen kötik az építészeti funkciók követelményei. Mégis valamiféle mirákulum munkálkodását sejtem a rajzok, fotók szövetét nézve. Talán, mert az itt látott friss munkák többsége Székesfehérvár, Szeged és Budapest történeti épületanyagát éltetik a jelenben. Nem megváltoztatják, de megemelik azokat, szublimálják a házakban folyó életet.” Somogyi Pál, a belsőépítész már csak szakmája racionalitása miatt is természetesen kötődik a funkció tiszteletben tartásához. Munkásságának méltatását azonban csak a hasonló feladatokkal foglalkozó tervezőművész kollegáinak tevékenységével összehasonlítva érdemes értékelni. Kelecsényi Csilla alkotásai azonban minden bizonnyal több kérdést is felvetnek. A kiállításon a képzőművész-iparművész a „Szegénység és a rózsák”, valamint a „Magunkkal hurcolt emlékképeink” című műsorozatait mutatta be. A papír reliefek régóta szerepelnek Kelecsényi Csilla művészi kísérleteiben. Új értelmet nyer ennek az anyagnak a vízben feloldott állagából, egyéni kézimunkával megformált képi világa. Különös, hogy ennek az anyagnak a lehetőségeit még mindig tudta továbbfejleszteni a művésznő, akkor, amikor akvarell technikával, valamint paszttel különböző emlékrétegeket festett egymásra, illetve a különböző színű és minőségű papírmasszákból portrékat öntött. A kollázs technikát ötvözte a textilművészként jól ismert különböző anyagok egymásra halmozásával, egyebek mellett azok gépi összevarrásával. A művész ezeket a technikai megoldásokat a következőképpen értelmezte művészi koncepciójának magyarázataként: „A varrással továbblépve készítettem olyan textilképeket, ahol a festés és a kollázs technika éppen ezekben a különböző anyagminőségű textilekben valósult meg. Fényképek felhasználásával kikísérleteztem a fényképek textilre rögzítését, transzfer technikával. ... Felfedeztem a szabad gépi varrást, a már mások által ismert, kötött, szabályosan varrott, patchwork helyett.” A Művésznővel folytatott személyes beszélgetésünk során kiderült, hogy ő egyértelműen képzőművész szemléletű alkotónak tartja magát, és ebben a kontextusban, mintegy a konceptuális tárgy létrehozását tekinti legfontosabb céljának. Teljesen kötetlen módon, más szavakkal, minden korlátozás nélkül használja a modern digitális technikákat is, például az olyan műveiben, amelyekben főszerepet játszik a digitális leddel megvilágított tárgy, átlátszó fóliára nyomtatva, CD-tartókba sorolva. Az egyértelmű, hogy az utóbbi évtizedek szinte teljes mértékben átformálták a művészi kifejezőmódokat. Ezen belül a vizuális művészetek határai is felbomlottak. Ma már szinte konzervatívnak tűnik, a kortárs avantgárd művészet egyik legismertebb művészettörténész támogatójának, Fitz Péternek a művésznőről korábban írt véleménye, amely szerint „1979 óta követem nyomon Kelecsényi Csilla pályafutását, amit, mint textilművész kezdett, s mint ilyen a kísérleti textilművészet felívelő szakaszában, a hetvenes évek végén, a nyolcvanas évek derekán az egyik

legkiemelkedőbb alakja volt ennek a művészeti mozgalomnak. A későbbiekben munkássága műfajilag is kiteljesedett, a grafika és festészet mellett a papírművészet, könyvművészet és elektrografika terén is jeleskedik.”

A művésznő ehhez képest a korábbiakban említett technikai eljárásokkal már túlszárnyalta az avantgárdot és határozottan döntött a folyamatosan változó kifejezési formák, valamint a szubjektív pszichológiai élmények meghökkentő, konceptualitásának közvetítése mellett. Idézet tőle: „Ezek az önportrék hat kiválasztott alapérzelmet ábrázolnak: érdeklődés, élvezet, meglepődés, kín, félelem, düh.” Különös asszociáció részéről ezek után a katolikus szentek sorába tartozó, a szegények megsegítéséért áldozatot vállaló Szent Erzsébet alakjának az ábrázolása. Ezzel a kortárs „képzőművészet” és a keresztény hitvilág közötti híd megteremtésére törekszik, hasonlóan, néhány kortárs művész kollegájához. Ez a lépés feltételezi, hogy a mai szemlélő – kiállítás látogató – nem csupán a keresztény kultúrkör ismereteivel, hanem a legújabb konceptuális művészet befogadásával is rendelkezik. Csak remélni lehet, hogy ez a művészeti kísérlet igazolja annak a szegények mellett valójában elkötelezett Kuklay Antal papnak, művészettörténésznek a művésznő egyik kiállítási emlékkönyvébe írott reményeit. Ezek szerint: „A lehető legegyszerűbb, fehérre festett sima keretezés és a legszerényebb alapanyag, a merített és a hajtogatott papír már figyelmeztet bennünket arra, hogy Kelecsényi Csilla *Szegénység és rózsák* című képei a megszokott, látványos szépség birodalmán túlra vezetnek minket, a szemlélődés és a részvét világába, ahová csak alázatos szívvel lehet belépni.”

Tudomásul kell vennünk, hogy a 21. század egyik legnagyobb drámája az elszegényedés, a másik a túlradó információözön elől menekülő ember pszichés megroppanása. Talán nem véletlen, hogy a Magyar Művészeti Akadémia Iparművészeti Tagozatának legújabb tagjai sorába felvett művészei közül Lovas Ilona és Kelecsényi Csilla, (az eredetileg textilművészként diplomázott művészek), talán számos európai és amerikai nemzetközi kiállításainkon való részvételük következtében, másfajta érzékenységgel és eszköztárral próbálkoznak a szekularizált világnézetek ellenében művészetükkel hidat teremteni „ég és föld között”.

Dvorszky Hedvig művészettörténész